

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประหารชีวิตนักโทษ
พ.ศ. ๒๕๔๖

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๘๐๗/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘ ได้วางระเบียบการประหารชีวิตนักโทษ โดยการยิงด้วยปืนตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พุทธศักราช ๒๕๓๗ นั้น

โดยที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้แก้ไขมาตรา ๑๙ เปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตจากการเอาไปยิงเสียให้ตายเป็นให้ฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย ประกอบกับพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กรมราชทัณฑ์อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้โอนอำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย ไปเป็นของกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการประหารชีวิตนักโทษด้วยวิธีการฉีดยาหรือสารพิษดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจึงวางระเบียบการประหารชีวิตไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประหารชีวิตนักโทษ พ.ศ. ๒๕๔๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๘๐๗/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘ เรื่อง ระเบียบการประหารชีวิตนักโทษ และบรรดาระเบียบหรือหนังสือสั่งการที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบฉบับนี้ โดยให้ใช้ระเบียบฉบับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้ประหารชีวิตจำเลย และจำเลยนั้นถูกคุมขังหรือถูกส่งตัวเข้าคุมขังในเรือนจำ ให้เรือนจำถ่ายรูปจำเลยนั้นไว้ ๖ ชุด ชุดหนึ่ง ประกอบด้วยรูปครึ่งตัวหน้าตรงและรูปด้านข้างทั้งสองข้างขนาดรูปละ ๔”x๖” ติดไว้ในกระดาดแผ่นเดียวกัน และระบุชื่อ-สกุล , ฐานความผิด , หมายเลขคดีแดง , ศาลที่

พิพากษา และวัน เดือน ปี ที่ถ่ายรูป และเจ้าพนักงานเรือนจำลงนามรับรองไว้ที่ด้านหน้ารูปทุกรูป และจัดทำแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือทั้งสองข้างของจำเลยไว้ ๓ แผ่น รวมทั้งจัดทำบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตำหนิรูปพรรณของจำเลยไว้ ๑ ฉบับ แล้วให้ส่งรูปถ่ายไปที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีแห่งละ ๑ ชุด พร้อมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือทั้งสองข้างแห่งละ ๑ แผ่น ส่งรูปถ่ายให้ศาลชั้นต้น ๒ ชุด กรมราชทัณฑ์ ๑ ชุด นอกนั้นให้เก็บไว้ที่เรือนจำเพื่อการตรวจสอบเมื่อจำเลยต้องคำพิพากษาคดีถึงที่สุดให้ประหารชีวิตและถูกคุมขังหรือถูกส่งตัวเข้าคุมขังในเรือนจำ ให้เรือนจำดำเนินการถ่ายรูป จัดทำแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ และบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตำหนิรูปพรรณของจำเลยเช่นเดียวกับวรรคก่อน แต่ให้ระบุรายละเอียดเพิ่มเกี่ยวกับวันที่คดีถึงที่สุดและชั้นศาล เพื่อการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง โดยให้จัดเก็บรูปถ่าย แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตำหนิรูปพรรณไว้ที่เรือนจำ ๑ ชุด นอกนั้นให้จัดส่งไปกรมราชทัณฑ์เพื่อจะได้ส่งต่อไปยังหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ตรวจสอบยืนยันตัวบุคคลว่าเป็นจำเลยในคดีที่ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตหรือไม่ โดยให้ผู้พิพากษาซึ่งนั่งพิจารณาคดีนั้น พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี และกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แจ้งผลการตรวจสอบไปที่กรมราชทัณฑ์ผลการตรวจสอบรูปถ่ายและลายพิมพ์นิ้วมือ ให้เก็บรักษาไว้ที่กรมราชทัณฑ์

ข้อ ๖ ให้เรือนจำจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพจิตของจำเลยที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิตทุกราย หากเป็นหญิงให้เพิ่มการตรวจการตั้งครรภ์ด้วย และให้แจ้งสิทธิการถวายเรื่องราวขอพระราชทานอภัยโทษให้จำเลยทราบ และสอบถามว่ามีความประสงค์จะใช้สิทธิถวายเรื่องราวขอพระราชทานอภัยโทษหรือไม่ ถ้าประสงค์จะใช้สิทธิดังกล่าว ให้เรือนจำช่วยเป็นธุระจัดการไปตามสมควรไม่ว่านักโทษจะถวายเรื่องราวขอพระราชทานอภัยโทษภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ก็ตาม ให้เรือนจำรายงานไปกรมราชทัณฑ์โดยด่วน

ข้อ ๗ ในการประหารชีวิตนักโทษนั้น ให้มีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการชุดหนึ่งประกอบด้วย ผู้บัญชาการเรือนจำแห่งท้องที่ที่จะทำการประหารชีวิตนักโทษเป็นประธาน มีผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่หรือผู้แทนอัยการจังหวัดแห่งท้องที่หรือผู้แทน และเจ้าพนักงานเรือนจำตำแหน่งตั้งแต่ยศสี่ขึ้นไปแห่งเรือนจำท้องที่ที่ประหารชีวิตนักโทษ ๑ คน ร่วมเป็นคณะกรรมการ และในการนี้ให้มีผู้แทนกรมราชทัณฑ์และผู้กำกับการสถานีตำรวจแห่งท้องที่หรือผู้แทนร่วมเป็นสักขีพยานเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะตรวจตราระวังให้การประหารชีวิตนักโทษดำเนินการไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน

ข้อ ๘ เมื่อจะต้องทำการประหารชีวิตนักโทษรายใด ให้กรมราชทัณฑ์แจ้งให้เรือนจำทราบ พร้อมส่งผลการตรวจสอบรูปถ่ายและลายพิมพ์นิ้วมือที่เก็บรักษาไว้ไปด้วย การประหารชีวิตจะทำในวันเวลาใดให้เรือนจำเป็นผู้กำหนด และให้แจ้งคณะกรรมการและสักขีพยานตามข้อ ๗ และกองทะเบียนประวัติอาชญากรตามข้อ ๙ ทราบ แต่ทั้งนี้ให้งดทำการประหารชีวิตในวันหยุดราชการ วันหยุดนักขัตฤกษ์ วันพระ กับวันสำคัญทางศาสนาของนักโทษผู้ที่จะถูกประหารชีวิตนั้น

ข้อ ๙ ก่อนทำการประหารชีวิตให้ประธานพร้อมด้วยคณะกรรมการตามข้อ ๗ ตรวจสอบผลการตรวจสอบรูปถ่ายและลายพิมพ์นิ้วมือที่กรมราชทัณฑ์ส่งไปกับที่ทางเรือนจำได้เก็บรักษาไว้ตามข้อ ๕ โดยถือเอาผลการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือเป็นสำคัญ แต่ให้นำผลการตรวจสอบรูปถ่ายเป็นข้อมูลประกอบด้วย การประหารชีวิตนักโทษ ณ เรือนจำที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดปริมณฑล ให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดเจ้าหน้าที่ไปทำการพิมพ์ลายนิ้วมือของนักโทษ ในขณะที่ก่อนและหลังการประหารชีวิต โดยพิมพ์ลายนิ้วมือเป็น ๓ ชุด เพื่อตรวจสอบกับลายพิมพ์นิ้วมือนักโทษประหารชีวิตของกองทะเบียนประวัติอาชญากรต่อหน้าคณะกรรมการ เมื่อตรวจสอบถูกต้องแล้วให้

คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรรมลงนามกำกับในแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ หากทำการประหารชีวิต เรือนจำในท้องที่จังหวัดอื่นให้เป็นหน้าที่ของตำรวจภูธรในจังหวัดนั้น จัดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบลายพิมพ์ นิ้วมือไปดำเนินการในทำนองเดียวกัน ภายหลังการประหารชีวิตให้เก็บลายพิมพ์นิ้วมืองดกล่าวไว้ที่เรือนจำ กรมราชทัณฑ์ และกองทะเบียนประวัติอาชญากรรม แห่งละ ๑ ชุด อนึ่ง ก่อนนำตัวไปประหารชีวิตให้ผู้บัญชาการเรือนจำที่จะทำการ ประหารชีวิตนักโทษนำเอกสารอันเกี่ยวข้องกับผลการขอพระราชทานอภัยโทษไปอ่านให้นักโทษผู้นั้นฟัง

ข้อ ๑๐ ให้เรือนจำสอบถามนักโทษที่จะถูกประหารชีวิตถึงการจัดการทรัพย์สิน ถ้าหากนักโทษแสดง เจตนาที่จะจัดการทรัพย์สินของตน ก็ให้แสดงเจตนาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร กรณีนักโทษเขียนหนังสือไม่ได้ให้เจ้าพนักงาน เรือนจำเป็นผู้เขียนให้แล้วอ่านให้นักโทษผู้นั้นฟังแล้วให้ลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือไว้เป็นหลักฐาน โดยมีพยานอย่างน้อย สองคนลงชื่อรับรองลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือนั้น หากนักโทษมีความประสงค์จะเขียนจดหมายหรือส่งข้อความ บอกกล่าว หรือจะโทรศัพท์พูดกับญาติหรือผู้ใด หรือมีความประสงค์จะทำสิ่งใด ซึ่งเจ้าพนักงานเรือนจำพิจารณาแล้ว เห็นสมควรก็ให้เรือนจำอำนวยความสะดวกให้ แต่การส่งข้อความหรือการพูดคุยโทรศัพท์สามารถกระทำได้ตามที่คณะกรรมการ เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้เรือนจำจัดเตรียมโทรศัพท์หรือเครื่องมือสื่อสารไว้เป็นการเฉพาะให้เรือนจำสอบถามนักโทษถึงอาหาร มือสุดท้าย และหากไม่เป็นการเหลือวิสัยให้เรือนจำจัดให้ตามสมควรและเหมาะสม

ข้อ ๑๑ ก่อนจะนำตัวไปประหารชีวิต ให้นักโทษได้มีโอกาสประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือลัทธิ ตาม ความเชื่อของตนในเวลาที่เหมาะสม

ข้อ ๑๒ ให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์โดยความเห็นชอบของกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศกำหนดชนิด ประเภท และปริมาณของยาหรือสารพิษที่จะใช้ในการประหารชีวิต และให้จัดเก็บยาหรือสารพิษที่จะใช้ไว้ที่โรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลของกรมราชทัณฑ์

ข้อ ๑๓ เมื่อจะทำการประหารชีวิตนักโทษในวันใดให้เรือนจำจัดเจ้าพนักงานเรือนจำไม่น้อยกว่า ๓ คน ไปรับยาหรือสารพิษที่กำหนดในข้อ ๑๒ จากโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลของกรมราชทัณฑ์ โดยต้องมีหัวหน้าเจ้าพนักงาน เรือนจำเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับ ๗ ทั้งนี้ อนุกรมบรรจยาหรือสารพิษให้เรือนจำเป็นผู้จัดหาและให้เภสัชกรของ โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลของกรมราชทัณฑ์บรรจยาหรือสารพิษลงในอุปกรณ์ดังกล่าว แล้วให้ผืนกอุปกรณ์ให้แน่นหนา และลงชื่อกำกับไว้โดยชัดเจน การเปิดฉีกอุปกรณ์บรรจยาหรือสารพิษจะต้องทำต่อหน้าคณะกรรมการตามข้อ ๗ และให้ หัวหน้าเจ้าพนักงานเรือนจำผู้ไปรับยาหรือสารพิษและคณะกรรมการลงชื่อรับรองความเรียบร้อยไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๔ ให้เรือนจำจัดเตรียมสถานที่สำหรับการประหารชีวิตและจัดหาอุปกรณ์ที่จะใช้ในการฉีดยาหรือ สารพิษเข้าสู่ร่างกายของนักโทษที่จะถูกประหารไว้ให้พร้อม รวมถึงเจ้าพนักงานเรือนจำผู้ทำการฉีดยาหรือสารพิษไม่น้อยกว่า ๒ คน

ข้อ ๑๕ สถานที่สำหรับการประหารชีวิตนักโทษ ประกอบด้วย ห้องสำหรับควบคุมนักโทษก่อนทำการ ประหาร ห้องทำการประหาร ห้องเตรียมตัวของเจ้าพนักงาน รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประหาร ห้องคณะกรรมการ กับสักขีพยาน และห้องประกอบพิธีทางศาสนา

ข้อ ๑๖ เมื่อถึงเวลาประหารชีวิตนักโทษ ให้เรือนจำจัดเจ้าพนักงานเรือนจำรักษาความปลอดภัยและระวังเหตุให้อยู่ในความเรียบร้อยตามสมควรแล้วนำนักโทษที่จะทำการประหารชีวิตไปยังสถานที่ซึ่งได้เตรียมไว้ และดำเนินการดังนี้

(๑) นำตัวนักโทษที่จะทำการประหารชีวิตให้นอนลงบนเตียงที่จัดเตรียมไว้เพื่อการประหารชีวิต พร้อมทั้งทำการพันธนาการป้องกันมิให้นักโทษดิ้นรนขัดขืน

(๒) ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคำสั่งของผู้บัญชาการเรือนจำจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการไว้ให้พร้อม และทำการแทงเข็มสำหรับฉีดยาหรือสารพิษเข้าสู่เส้นเลือดในร่างกายของนักโทษที่จะถูกประหารรอไว้ โดยต่อเข้ากับสายท่อหรืออุปกรณ์บรรจุยาหรือสารพิษที่จะปล่อยเข้าสู่ร่างกายของนักโทษที่จะถูกประหาร พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องตรวจวัดสัญญาณการเต้นของหัวใจเข้ากับร่างกายนักโทษที่จะถูกประหาร หันจอแสดงให้คณะกรรมการและสักชีพยานได้สังเกตเห็นโดยชัดเจน

(๓) เมื่อการดำเนินการตามข้อ (๒) เสร็จเรียบร้อย และได้รับสัญญาณให้ทำการประหารชีวิต ให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้ทำการฉีดยาหรือสารพิษจัดการปล่อยหรือฉีดยาหรือสารพิษเข้าสู่ร่างกายของนักโทษประหารให้ตายเสียต่อหน้าคณะกรรมการและสักชีพยาน

(๔) ให้แพทย์ประจำเรือนจำที่ทำการประหารชีวิตนักโทษหรือแพทย์ของทางราชการ ๑ คน ร่วมกับคณะกรรมการตามข้อ ๗ ตรวจพิสูจน์การตายของนักโทษ โดยให้แพทย์และคณะกรรมการทำบันทึกยืนยันการตายของนักโทษที่ถูกประหารชีวิต และประกาศผลการประหารชีวิตให้สักชีพยานทราบในวันนั้น

ข้อ ๑๗ การถ่ายภาพหรือบันทึกให้ปรากฏด้วยแถบเสียง แถบภาพ หรือด้วยวิธีอื่นที่จะเกิดผลในทำนองเดียวกันต่อนักโทษที่จะถูกประหาร สถานที่ประหารชีวิตและวิธีการประหารชีวิตนั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในทางราชการ

ข้อ ๑๘ ให้เรือนจำจัดเก็บศพของนักโทษที่ถูกประหารชีวิตไว้ในเรือนจำเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๑๒ ชั่วโมง เมื่อล่วงเลยระยะเวลาดังกล่าวแล้วให้แพทย์ของทางราชการร่วมกับผู้บัญชาการเรือนจำตรวจสอบโดยทำบันทึกยืนยันการตายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อนักโทษเสียชีวิตแล้วให้เรือนจำแจ้งญาติทราบในโอกาสแรก หากมีญาติมาขอรับให้มอบศพนั้นไป แต่ถ้าไม่มีญาติมาขอรับก็ให้จัดการเผาหรือฝังตามที่เรือนจำจะเห็นสมควรต่อไป

ข้อ ๑๙ ให้เรือนจำรายงานผลการดำเนินการประหารชีวิตพร้อมบันทึกของแพทย์และคณะกรรมการยืนยันผลการตรวจพิสูจน์การตาย ตามข้อ ๑๖ (๔) และผลการตรวจสอบยืนยันภายหลังการตายตามข้อ ๑๘ ให้กระทรวงยุติธรรมทราบโดยเร็ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

(ลงชื่อ) พงศ์เทพ เทพกาญจนา

(นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม